

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Онтологія

Освітня програма «Філософія»

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 033 Філософія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26» серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Онтологія
Освітня програма	«Філософія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр	1 курс, 2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: розкрити основні проблеми онтології в розумінні науки про суще через розгляд способів розв'язати ці питання, які сформувалися історично в філософії.

Завдання: у результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: відмінність між онтологією, метафізикою та першою філософією; головні проблеми онтології на всіх історико-філософських етапах; способи вирішення проблеми співвідношення буття і небуття; сутність та проблематику сущого, існування, сутності, трансценденталій; систему знань філософів про дійсність; спеціальні терміни та поняття; вміти: чітко окреслювати позиції окремих філософів, ознайомившись з їхніми працями; писати філософські есе; висловлювати власну думку щодо проблем, які обговорюються.

Компетентності

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові сфери, використовуючи здобуті філософські знання.

ЗК3. Здатність аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел для розгляду відповідних проблем у сфері філософії.

ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність використовувати філософську термінологію в усній та письмовій формах рідною чи іноземною мовою.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

СК2. Здатність виокремлювати специфіку філософського знання та змістові відмінності філософії від інших форм мислення.

СК5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

СК8. Здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК9. Здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи.

Програмні результати навчання

РН2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

РН4. Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики.

РН7. Розуміти сучасну наукову картину світу, її основні проблеми та суперечності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Онтологія, метафізика та «перша філософія»	Окреслити проблеми онтології як філософської теорії буття, розглянути метафізику та онтологію в системі філософії, з'ясувати суть поняття «перша філософія».	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.
2.	Буття як філософська проблема	З'ясувати специфіку проблеми визначення буття, розглянути співвідношення мислення і буття, розглянути буття як субстанцію.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.
3.	Проблематика сущого	Проаналізувати філософське поняття сущого, розглянути підходи в розумінні сущого (як тотожність; як становлення; як ідея та dynamis (сила); як субстанція; суще як можливість), розглянути буттєвість як здійснення існування, а також трансценденталії та трансцендентальні властивості сущого.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.
4.	Існування та способи існування	З'ясувати особливості екзистенційних питань в філософії. Розглянути поняття досвіду та способів існування.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.

			ної літератури.
5.	Проблема сутності	З'ясувати класичні концепції сутності. Окреслити розуміння сутності. Розглянути основні питання про підставу сутності.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.
6.	Заперечення, буття, ніщо	З'ясувати поняття негативності. Поняття «Негативні факти» і «негативні стани речі» в онтології. Проаналізувати три поняття небуття.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.
7.	Поняття і проблематика предмета	Розкрити особливості поняття предмета. З'ясувати структуру предмета. Розглянути предмет як набір елементів та предмет як систему.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.
8.	Проблематика основи та підстави буття	Розкрити сутність поняття «архе» в філософії. Розглянути проблема основи в природознавстві. Окреслити позиції щодо основи буття в історії філософії та зробити їх типологізацію. Розглянути питання про підставу існування в онтології.	Групове обговорення, тести, питання, завдання для опрацювання рекомендованої літератури.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	20
Тестові завдання	20
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	5

Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																		Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Лекції																			
Семінарські з-тя		5				5				5		5							20
Тестові завдання							5			5			5				5		20
Самостійна р-та														5					5
Індивідуальні завдання												5							5
Залік /Екзамен																			50
Всього за тиж-нь		5				5		5		5	5	5	5	5	5			5	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Гусєв В.І. Вступ до метафізики: Навчальний посібник. Київ. Либідь, 2004. 488 с. 2. Стружєвський Владислав. Онтологія / Пер. з пол. К. Новікової. Київ. ДУХ І ЛІТЕРА, 2014. 312 с.	

7. Контактна інформація

Кафедра	філософії, соціології та релігієзнавства вул. Шевченка, 57 (гуманітарний корпус), каб. 503 Телефон: +80342596015 Сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ Електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач	Гайналь Тетяна Олександрівна
Контактна інформація викладача	tetiana.hainal@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється аспіранту за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, відвідування лекцій, підсумкову контрольну роботу, самостійну роботу (модуль 2) та бали, отримані під час іспиту (модуль 3). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність та активність аспіранта на заняттях; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат. Аспірант, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку аспірант користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне екзаменаційне тестування.
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або повторного написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій. При бажанні підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Передбачається зниження оцінки за виконану роботу
Невідповідна поведінка під час заняття	На заняттях слід дотримуватися вимог академічної чесності та не допускаються будь-якого роду дискримінаційні дії та

	висловлювання.
Додаткові бали	Індивідуальне завдання – 10 балів.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи

Викладач Гайналь Т.О.